

יום ד', ו' בכסלו תשס"ו (07 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ביום שעם ישראל מציין את **יום פטירתו** של ראש הממשלה הראשון לתחיית העם בארצו, **דוד בן-גוריון**, מצב הלאום שונה ממה שהוא הוריש לנו. על כך הדברים הבאים:

כידוע לכם, מאז ומתמיד, התייחסותנו אליכם, הקוראים היקרים לנו כל-כך, היא כאל משפחה, וכך אנו מכנים את רשימות התפוצות שלנו: 'משפחת קוראי הדף'. כבכל משפחה, יש – מטבע הדברים – חילוקי דעות, ואנחנו משתדלים "ללכת בין הטיפות". לא תמיד קל, אך תמיד רצוי. אם כן, הפתעתינו היתה מרובה לראות כמעט תמימות דעה בתגובות שלכם למכתבנו מיום א'. כל אחד רואה את המצב בעיניים שונות, אך מסקנותיכם דומות זו לזו. ה'פציאנט' חולה, ורופא למחלות המרובות שיש לה – לא נראה באופק. נשאלתי על-ידי אחד מכם: **מה הפתרון שאתה מציע?**

גם אני אינני רופא – בוודאי לא למצב של העם היום. אך אותי לימדו שאם אתה רוצה להגיע לתשובה הנכונה, עליך לשאול את השאלות הנכונות. לכן, כך נראה לי, חודש **אב** – בו אנחנו מתמודדים עם כל האסונות הלאומיות שפקדו אותנו במשך הדורות – קודם לחודש **אלול**, בו אנחנו פונים לאבינו שבשמיים לבקש שהוא יקרב אותנו אליו. וכדי לשאול את השאלות הנכונות, יש לנתח את המצב לעומקו. יש לפנינו תרומה צנועה, שנולדה מהתגובה הראשונה שפרסמנו אתמול. וכך אמר:

=ב'בראשית' נאמר "ויאמר ד' זעקת סדום ועמורה כי רבה" [שם ט"ו 20]. קראתי שנשאלה שאלה: הכיצד רשעים אלו צעקו? והרי צועק מי שכואב לו. הדגש הוא על המילה 'רבה'. צעקו רבה כי הוציאו הרבה על זקנים, הוציאו הרבה על עניים ומסכנים בחברה. =

האירוע מובא בספר בראשית: "ויאמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה, וחטאתם כי כבדה מאד. ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה ואם לא אדעה." [בראשית ט"ו 20-21] בתורה, חטאם של תושבי סדום אינו מפורש. המדרש מוסיף פרטים:

= "ארדה נא ואראה..." – תני ר' שמעון בן יוחאי: זו אחת מעשר ירידות האמורות בתורה. אמר ר' אבא בר כהנא: מלמד שפתח להם המקום [=ה'] פתח של תשובה, שנאמר: "ארדה נא ואראה, הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה?" כליה הן חייבין. "ואם לא, אדעה". – אודיע בהן מידת הדין בעולם. אמר ר' לוי: אפילו אני מבקש לשתוק, דינה של ריבה אינו מניח אותי לשתוק. – מעשה בשתי נערות שירדו לשתות ולמלאות מים. אמרה אחת לחברתה: 'למה פניך חולנית?' אמרה לה, כלו מזונותיה וכבר היא נוטה למות. מה עשתה? מילאה את הכד קמח והחליפתו. נטלה זו מה שביד זו, וזו מה שביד זו. וכיוון שהרגישו (תושבי סדום), נטלוה ושרפו אותה. אמר הקב"ה אפילו אני מבקש לשתוק, דינה של נערה אינו מניח אותי לשתוק. וכן כתוב: 'הכצעקתה' – הכצעקתם אינו אומר, אלא 'הכצעקתה', ואיזו זו – דינה של נערה. אמר ר' ירמיה בן אלעזר: עיקר שלוותה של סדום לא היתה אלא 52 שנה, ומהן 25 שנה היה הקב"ה מרעיש עליהם הרים ומביא עליהם זועות כדי שיעשו תשובה. ולא עשו... =

בפרק התהלים, שיר של יום, שאנו אומרים מידי יום רביעי: "...עד מתי רשעים יעלוזו?" [שם צ"ד 3]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל